

SLOVENSKI

vestnik

GLASILO SLOVENSKE KOROŠKE

Če hočeš kdaj posojila

ki te ne odira in ne ovira...
Postani član in vlagatelj pri svoji

Hranilnici in posojilnici!

LETNIK V

DUNAJ, V SREDO, 17. V. 1950

ŠTEV. 36 (309)

Zapadne sile in vprašanje Nemčije

Pretekli teden je s Trumanovim osebnim letalom prispel v Evropo zunanji minister Združenih držav Amerike Acheson. S seboj je pripeljal cel štab strokovnjakov in svetovalec, med katerimi so: izredni poslanec Jessup, podtajnik zunanjega ministrstva Perkins, njegov svetovalec bivši republikanski poslanec Cooper, ameriški poslanik v Franciji Bruce, minister Bohlen, svetovalec ameriškega pariškega poslanstva in strokovnjak za azijsko politiko zunanjega ministrstva Livingston Merchant, visoki ameriški komisar v Zapadni Nemčiji Mc Cloy, poslanik za Marshallov načrt Harriman, strokovnjak za nemška vprašanja zunanjega ministrstva Byroade in druge podobne osebnosti. Najprej se je Acheson ustavil v Parizu, kjer se je razgovarjal s Schumanom in Bidaultom. Posvetovanja so bila v „Salon de Beauvais“, kjer je bilo že več važnih mednarodnih konferenc.

Kot vse kaže, sta bili na vrstnem redu vprašanji Vietnama in Nemčije. V Vietnami je Francija doživela že toliko porazov, da sama ne more več naprej. Acheson je obljubil takojšnjo pomoč, seveda v zameno za povečanje ameriške kontrole v tej deželi.

Glede tega, kar so v Parizu sklepali o Nemčiji, prvi dan ni bilo slišati nobenih posebnih glasov. Šele naslednji dan je Schuman na tiskovni konferenci izjavil, da je treba „odpraviti stoletno nasprotstvo med Francijo in Nemčijo“. Predlagal je združitev francoske in nemške industrije jekla. Ta bi po njegovih besedah zagotovila skupne osnove za gospodarski razvoj, „ki naj bi bil prvi korak k evropski federaciji“. Kakor poročajo, je zvezni kancler Zapadne Nemčije Adenauer ta francoski predlog že odobril, kar kaže, da je bila cela stvar že v naprej pripravljena in da je bila potrebna samo še malenkostna korektura, vzporedna z Achesonovimi pogajanjmi.

Čez par dni je Acheson s svojim štabom odpotoval v London, kjer so

se pričela pogajanja zunanjih ministrov Anglije, Francije in ZDA.

Tudi na londonski konferenci je bilo v ospredju vprašanje Nemčije in s tem v zvezi vprašanje združitve francoske in nemške težke industrije. Zunanji ministri treh zapadnih velesil so potrdili svojo politiko napram Nemčiji, ki obstoji v tem, da bi bila Nemčija sprejeta v Evropski svet. Ob tej priložnosti je francoski zunanji minister Schuman predložil svoje predloge glede ustanovitve francosko-nemške zveze za premogovno in težko industrijo, katere izredni pomen sta poudarila tudi Bevin in Acheson.

Po konferenci zunanjih ministrov treh zapadnih velesil, ki je bila končana zadnjo soboto, so Bevin, Acheson in Schuman v nedeljo zvečer

objavili skupno izjavo o svoji politiki glede Nemčije. Ta izjava vsebuje nove ukrepe za vključitev Nemčije v skupnost svobodnih evropskih narodov. Hkrati pa je v izjavi poudarjeno, da je krivda Sovjetske zveze, da je onemogočila združitev Nemčije in s tem vršila nadaljnjo zasedbo. Nadalje navajajo trije ministri vse ugodnosti in svoboščine, ki jih baje uživa Zapadna Nemčija, hkrati pa obsojajo zadržanje Sovjetske zveze, ki se prej ko slej protivi enotnemu statutu in združitvi celotne Nemčije v svobodno državo. Ob koncu poudarjajo v svoji izjavi, da mirovna pogodba z Nemčijo tako dolgo ne more biti sklenjena, dokler bo Sovjetska zveza vztrajala na svojem dosedanjem stališču glede nemškega vprašanja.

Luksuzni davek bi obremenil spet le delovnega človeka

Kakor razvidimo iz avstrijskega časopisja, nameravajo uvesti spet nov davek. To je tako imenovani davek na življenjsko manj važno blago, ali, kakor ga še imenujejo, luksuzni davek.

Proti temu, da s posebnim davkom obdavčijo blago, izdelke, ki za vsakdanje življenje niso nujno potrebni in brez katerih se da prav tako normalno živeti, delovni človek, t. j. tisti, ki ga današnje življenjske okoliščine silijo, da dobro preudari, predno izda šiling ali dva, gotovo ničesar nima. Luksuzna si delovni človek v današnjih razmerah itak ne more privoščiti. Toda pri tem je važno in potrebno ugotoviti, kaj je luksuz, kateri so tisti izdelki, ki bodo obdavčeni z novim davkom. To iz omenjenih časopisov ni točno razvidno, navedeni pa so med drugimi naslednji izdelki: gramofoni, fotoaparati, filmi, foto papir, likerji, žganje, vino itd., parfumi, kosme-

tični predmeti, usnjena obleka, ženski čevlji nad 150 šilingov, moški pa nad 200 šilingov, usnjeni kovčegi, pohištvo, katerega zunanja stran je delana iz posebnega lesa itd. itd. (Tem izdelkom nameravajo pribiti 15 % normalne cene). In dalje: radijski aparati, klavirji, pristna kava, čaj, kakav, šokolada itd., katerim nameravajo pribiti 10 % normalne cene.

Del navedenih stvari je brez dvoma luksuz, zakaj brez parfuma, kosmetičnih predmetov, likerjev, gramofonov ter drugih takih in podobnih stvari se brez vsega da živeti. Da pa bi bili luksuz čevlji, čeprav so nekoliko dražji, s tem se nikakor ne moremo strinjati. Ob današnjih visokih cenah, ko stane kakovostno količkaj boljši, t. j. močnejši ženski čevelj na vsak način nad 150 šilingov, moški pa gotovo nad 200 šilingov, je trditve, da so nekoliko dražji čevlji luksuz, nesmiselna in popolnoma brez vsake podlage. To se

Velike izgube francoskih okupatorjev v Vietnamu

Saigon. — Vietnamska informacijska agencija javlja, da so vietnamske enote, ki operirajo v južnem Vietnamu, v prvem četrtletju letošnjega leta izvedle vrsto večjih napadov v oblasti Kaolan in v okrožju Kaunan, južno od Saigona. Francoske kolonialne čete so imele velike izgube.

V istem razdobju so enote vietnamske demokratične armade s pomočjo partizanov razbile 103 utrjena francoska oporišča, ubile ali ranile okoli 5000 francoskih vojakov in oficirjev, ujele pa 950. Uniženih je bilo 52 francoskih tankov, 8 letal, 6 lokomotiv, 25 železniških voz, 2 vojni ladji, 4 motorni čolni in 4 tovarne ladje s premogom. V istem času so vietnamski borci zaplenili 2300 pušk, 300 lahkih mitraljev in 45 težkih mitraljev ter 3 metalce min.

Mednarodni otroški fond — učinkovita ustanova

Meseca decembra 1946 je generalna skupščina Organizacije združenih narodov enoglasno ustanovila mednarodni fond za pomoč otrokom (UNICEF) z nalogo, da z hrano in zdravstveno zaščito pomaga otrokom v deželah, ki so med zadnjo vojno največ trpele.

Po ukinitvi UNRRE je mednarodni otroški fond prevzel preostanek njenih sredstev. Delal je na podlagi, da se je morala država, ki je prejela pomoč, tudi obvezati, da bo po svojih močeh prispevala in pomagala otrokom. S tem je fondu tudi uspelo, zainteresirati veliko držav, da so razširile svojo zaščito otrok in jo dvignile na višjo stopnjo. To so delali postopoma s pomočjo v prehrani, dobavljanjem raznih surovin, instalacij, medicinskega ter sanitetnega materiala. S tem je akcija mednarodnega otroškega fonda,

ki je bila v začetku prehodnega značaja, prerasla svojo prvotno obliko in postala široka akcija za razvijanje pomoči otrokom po vsem svetu. Pomoč so dobile tudi države, ki so gospodarsko slabo razvite. Danes dobiva to pomoč 56 držav — od teh 14 v Evropi, 18 v Aziji, 4 na Bližnjem vzhodu, 4 v Severni Afriki, in 16 v Južni Ameriki. Do konca leta bodo porabili za pomoč vsega skupaj 145.264.000 dolarjev. Leta 1948 je dajalo 21 držav svoj prispevek v fond, lansko leto se je število povečalo na 32 držav, letos pa že 54 (pri tem so vključena tudi odvisna ozemlja). Že sama Jugoslavija je prispevala v ta fond 949.000 dolarjev.

Na šestem zasedanju socialne komisije Organizacije združenih narodov so med drugim razpravljali tudi o dolgoročnem programu zaščite

pravi, da bi bili potemtakem luksuz tudi vsi zimski čevlji, ki, bodisi moški ali ženski, stanejo na vsak način več kakor 200, da celo nad 300 šilingov.

Ali pa je luksuz tudi pristna kava, čaj, kakav, šokolada? Pristna kava ob današnjem življenjskem standardu nikakor ni luksuz, temveč je, kakor druge stvari, življenjska potreba. Isto je s čajem. Šokolada in kavav vsebujeta mnogo hranilnih snovi in jih uporabljamo predvsem za dojenčke. Torej teh stvari nikakor ne moremo prištevati med luksuzne predmete. Pa tudi o drugih navedenih predmetih bi se dalo govoriti, na primer o radio-aparatih, ki so v današnjem času nujna kulturna potreba. Zakaj si ga ne bi smel privoščiti tudi delovni človek! Tudi o tem, ali so stoodstotno luksuz fotoaparati in foto-material bi se dalo govoriti.

Novi davek v taki obliki, kakor govore dosedanja poročila, bi torej močno prizadel spet le delovnega človeka, za katerega bi bili gotovi predmeti še manj dostopni kot doslej. Gotove kroge bi ta davek seveda niti najmanj ne prizadel, kajti njim je itak vseeno, ali izdajo za to ali za ono stvar par šilingov več ali manj.

Zato bodo morala odgovorna mesta, predno bodo spregovorila zadnjo besedo o luksuznem davku, dobro preudariti in pretehtati, kaj je v resnici luksuz. Pri tem je treba upoštevati, da so že dosedanji visoki davki za velik del prebivalstva neznošno breme, kaj šele potem, če mu bodo naložili spet nov davek. Tu bi ponovno poudarili, kar pravi vse delovno ljudstvo: Visoke davke naj plačujejo bogatejši, delovni človek pa naj bo visokih davkov, ki danes v veliki meri ogrožajo njegov življenjski obstoj, oproščen, ali pa, da plača nižje davke!

otrok. Postavljeno je bilo tudi vprašanje nadaljevanja ali ukinitve tega fonda. Ker pa je bilo delo UNICEF zelo koristno ter je bila to ena izmed redkih akcij OZN, ki je imela uspeh, je morala ta točka dnevnega reda nujno postati eno izmed glavnih vprašanj tega zasedanja.

Vprašanje nadaljnega dela UNICEFpa ima precej dolgo zgodovino. Nekateri države so želele, da se ta pomoč razvije na osnovi obojestranskih sporazumov in so že na petem zasedanju socialne komisije zastopale stališče, da je bil fond ustanovljen samo za kratek čas, da sedaj ta fond ni več potreben. Po njihovem mnenju naj OZN preusmeri svoje delo pri pomoči otrokom samo na podlagi dolgotrajnega tehničnega programa. Ta pomoč bi bila v nasvetih, štipendijah, načrtih in podobno nikakor pa ne v neposredni materieli pomoči.

Vsi delegati, ki so v mednarodnem otroškem fondu videli koristno sredstvo v mednarodnem sodelovanju, v prvi vrsti Jugoslavija in Francija, so ob podpori predstavnikov Indije, Turčije in Brazilije izdelali skupno resolucijo, v kateri so izrekli priznanje dosedanjemu delu fonda in zahtevali, da se ta oblika sodelovanja obdrži in poglobi. Ameriška delegacija pa je ob podpori Anglije in Kanade izjavila, da je na svetu 600 milijonov otrok, ki so po (Nadaljevanje na drugi strani)

Ljudska oblast nudi vinogradnikom vso pomoč

Vinogradništvo je najvažnejša gospodarska panoga Dalmacije in se lahko uspešno razvija v Primorju, kot v Dalmatinskem Zagorju, na otokih in kraških poljih. Letos spomladi so začeli z obširnimi pripravami za ureditev novih vinogradov. Samo zadrugi in državni sektor bosta povečala lanske površine vinogradov za 1.250 ha, na katerih bodo lahko pridelali nad 1000 vagonov najboljšega vina.

Pred vojno so obsegali vinogradi v Dalmaciji 42.000 ha zemljišča, na katerem so pridelali letno osem do devet tisoč vagonov vina. Te vinograde je obdelovalo dalmatinsko ljudstvo v silnih naporih in potoki znojso so namočili dalmatinsko zemljo, predno je bila prekopana in obdelana, s kamenjem in rušami porasla ledina. Kmetje so pričakovali, da si bodo z ureditvijo vinogradov izboljšali življenje, toda čim več vina so pridelali, tem manjše je bilo povpraševanje po njem in tem nižje cene. Vinogradniki z otokov Vis, Hvara, Korčule, Mljeta ter polotoka Pelješa, iz Kaštelov, okolice Šibenika in drugih vinogradnih področij so često prodajali liter vina po poldrug dinar ali še ceneje. Dogajalo se je, da so imeli vinogradniki ob novi trgatvi še polne kleti starega vina. Ker za novo vino niso imeli praznih sodov so staro vino prodali po smešno nizkih cenah, ali pa so kuhali iz njega zganje.

Zaradi vojnega opustošenja in slabo obdelanih vinogradov med drugo svetovno vojno je pridelek vina v Dalmaciji v letu 1945. padel za 4000 vagonov ali za dobrih 50 %, medtem ko se je površina vinogradov zmanjšala za 40 %. Čeprav je takoj po osvoboditvi primanjkovalo modernih sredstev za obdelovanje zemljišča in čeprav ni bilo mogoče uveljaviti vseh agrotehničnih ukrepov in posebno še z ozirom na dejstvo, da je bilo po vojni na vasi mnogo manj delovne sile kakor pred vojno, se je donos vinogradov znatno povečal. Lansko leto so pridelali v Dalmaciji 6000 vagonov vina, ali 2500 več kakor leta 1945. Ko bodo novi vinogradi popolnoma urejeni, se bo pridelek vina v Dalmaciji še povečal.

Ročno obdelovanje vinogradov je drago in počasno

Da bi čim prej uredili nove vinograde, bodo letos nove površine preorali z mehaniziranimi sredstvi. Organizirali so posebne poljedeljske strojne postaje. Njihove brigade delajo na področju sinjskega, kninskega in benkovaškega okraja. Zemljišče v teh krajih je posebno primerno za mehanizirano obdelovanje. Traktorji za globoko oranje so že prispeli v Dalmacijo in bodo zamenjali pri delu na stotisoče ljudi. Traktor za globoko oranje preorje en hektar zemlje v desetih urah, kmetovalec pa bi potreboval za to delo 350 delovnih dni. Za obdelavo 2000 ha zemlje, kolikor zemljišča bosta obdelala letos zadrugi in državni sektor, pa bi kmetje potrebovali 700.000 delovnih dni v vrednosti 7 milijonov dinarjev. Traktorji pa bodo to delo opravili v 2000 delovnih dneh po deset ur, investicije pa bodo znašale šest milijonov dinarjev. Da bo plan preoravanja zemljišča pravočasno izpolnjen; bo stalno oralo najmanj 20 traktorjev za globoko oranje.

Ko bodo trtne sadike že posajene,

Celovec. Varnostna direkcija v Celovcu javlja, da so bile meseca aprila pri prometnih nezgodah 4 osebe ubite, 50 jih je bilo težko, 84 lahko in 4 negotove stopnje ranjenih. V osemindesetih primerih je nastala samo materialna škoda, ki je pa znatna. Varnostni organi so v aprilu zaradi prometnih prestopkov izrekli 3463 kazni.

bodo vinograde tudi okopavali z motornimi plugi, s čemer se bodo proizvodni stroški znatno zmanjšali, vinogradi pa bodo tudi veliko bolj obrodili.

Največje površine za nove vinograde so pripravile Kmečke delovne zadruga

Kmečke delovne zadruga v Dalmaciji bodo letos preorale okoli 1000 ha zemljišča, na katerem bodo spomladi leta 1951. posadili trtne sadike. Trtnih sadik so imeli v Dalmaciji že lansko leto toliko, kolikor jih določa petletni plan. Nekatere zadruga so letošnji plan že izpolnile. Kmečka delovna zadruga „Obnova“ v Trogiru je nedavno posadila 22.000 trtnih sadik. Kmečke delovne zadruga „Udarnik“ v Br. nazih, „Sloga“ v Suhaču, „Zmaga Tadije Anušiča“ v Glavicah in „Budučnost“ v Hanu so povečale površine za vinsko trto za 20 % in že posadile mlade trte.

Od dneva, ko je maršal Tito obiskal kmečko delovno zadruga „Budučnost“ v Hanu, so zadrugi posadili mlade trte na površini 3 ha, še predno so prišli traktorji in druga mehanizirana sredstva.

Na oblastnih kmetijskih posestvih bodo letos preorali in pripravili za saditev mladih trt 500 ha zemljišča.

Mednarodni otroški fond - učinkovita ustanova

(Nadaljevanje s prve strani)

trebni podpore, in ne samo 10 milijonov, ki sedaj dobivajo to podporo. Na to je jugoslovanska delegacija odgovorila, da mora biti cilj organizacije, da danes tem otrokom pomaga, pozneje pa po možnosti to pomoč razširi. Jugoslovansko stališče je podprl tudi predstavnik Nove Zelandije, ki je bil predsednik socialne komisije. Ko so predstavniki ZDA videli, da večina članov podpira skupno resolucijo, so pripravili novo resolucijo, ki jo je predložil predstavnik Kanade. Po vsebini je bila v toliko spremenjena, v kolikor je previdno priznavala še nadaljnji obstoj UNICEF, kljub temu pa je po svojih ostalih točkah likvidirala dosedanje oblike dela. Ko ta ni uspela,

Po širnem svetu

Trst. — Kako daleč lahko zablodijo verni učenci Informbiroja, nam kaže primer Vidalijevec v Trstu, katerih Centralni komite grozi s partijskim ukorom vsakemu članu partije, ki bi kadil jugoslovanske cigarete.

Ženeva. — Izvršni odbor Rdečega križa, ki mu pripada 67 dežel, je objavil, da se edino v Evropi nahaja 12 milijonov beguncev in razseljenih oseb.

Atene. — Kakor poročajo iz Salonikija, so jugoslovanske upravne oblasti sklenile, da s 14. majem ponovno uvedejo železniški promet med Grčijo in Jugoslavijo.

New York. — Po navodilu zveznega sodnika je policija aretirala generalnega sekretarja Komunistične partije Združenih držav Amerike Evgena Dennisa, da obse di svojo enoletno kazen.

Ljudska oblast skrbi za dalmatinske vinogradnike

Tudi na vseh posamičnih kmetijskih gospodarstvih so ustvarjeni pogoji za nove vinograde. Dalmatinskim vinogradnikom se ni treba več bati, da bi vina ne mogli prodajati po cenah, ki jim ne bi mogle zagotoviti boljših življenjskih pogojev. Skrb za izboljšanje njihovih vinogradov, za napredek vinogradništva in za odvoz vina na trg je prevzela država. Ljudska oblast daje vinogradnikom za obdelovanje zemljišča na razpolago mehanizirana sredstva, daje jim tudi žveplo, modro galico, umetna gnojila in orodje. Z razvojem jugoslovanske industrije kmetijskih strojev bodo motorni plugi zamenjali pri obdelovanju vinogradov v Dalmaciji na stotisoče kopačev in olajšali delo vinogradnikov.

V vinorodnih krajih Dalmacije uvajajo sistem modernih vinarn, v katerih sortirajo vina s stroji. Tako vinogradniku ne bo treba več skrbeti za sortiranje vin, ker bo imel na razpolago moderne kleti in sode. Iz novih vinarn, kjer bodo prihranili mnogo delovne sile, bodo prihajala prvovrstna sortirana vina za trgovino. Take moderne vinarne so že zgradili v Benkovcu in Imotskem, letos pa jo grade v Starem gradu na Hvaru.

so te države zastopale težnjo, da se skupna resolucija spremeni in dobi podobno vsebino kot ameriška in kanadska resolucija.

Na koncu je bila z devetimi glasovi sprejeta skupna resolucija, proti njej pa so glasovale ZDA, Anglija in Kanada. Glasovanja so se vzdržale Avstralija, Južnoafriška zveza in Danska.

V resolucijo so vnesli spremembe, ki razširjajo njegove aktivnosti. Najvažnejša je, da mednarodni otroški fond nadaljuje z delom, da je obdržal svojo relativno samostojnost in svoje oblike administracije, ki so ga doslej obvarovale birokratizacije in mu omogočile, da je dejansko postal operativna in učinkovita ustanova.

London. — Po pisanju londonškega „Times“ je uradni predstavnik britanskih oblasti na Malajskem izjavil na tiskovni konferenci v Kvala Lumpuru, da bo letos za borbo proti narodno osvobodilnem gibanju malajskega naroda potrošenih 120 milijonov dolarjev. Medtem ko so znašali izdatki za vojno na Malajskem leta 1948 samo 24 milijonov, so lani narasli že na 85 milijonov dolarjev. Uradni predstavnik je končno poudaril, da bodo letos izdatki še znatno večji.

Firenze. — V Firenzi so zadnji teden odprli mednarodni obrtni velesejm, na katerem sodelujejo razen 800 italijanskih razstavljalcev še Jugoslavija, Francija, Velika Britanija in Poljska ter nekatere druge države. V jugoslovanskem paviljonu so razstavljeni jugoslovanske obrti, dalje narodna ročna dela, folklor, veznine in drugi umetniški predmeti. Posebno pozornost posveča italijansko občinstvo jugoslovanski folklori in drugim umetniškimi izdelki, ki so v Italiji že dobro znani.

SPZ naznanja

Centralni oder Slovenske prosvetne zveze

bo gostoval dne 21. maja 1950, ob 15. uri, z igro:

„ZA PRAVDO IN SRCE“

na Bistrici na Zilji pri Nežmanu. Pridite tja in oglejte si dramo iz nekdanjih dni.

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Štebnu pri Globasnici vabi na

MATERINSKI DAN

ki bo dne 21. maja 1950, ob 15 uri, pri Šoglnu

Pridite v obilnem številu!

V četrtek, dne 18. maja 1950, ob 16. uri, bodo predvajali v Maloščah pri Galobu jugoslovanska filma

„Parada mladosti“ in „To ljudstvo bo živel“.

Tudi letos gredo otroci v počitniške kolonije v Jugoslavijo

Rdeči križ Slovenije je našo organizacijo AFŽ povabil, da spet pošljemo okrevanja potrebne otroke na letne počitnice in sicer na morje v Sušak in v Tolmin. V poštev pridejo otroci, ki so zdravstveno ali socialno potrebni, v starosti od 7. do 14. leta. Prijave je treba poslati najkasneje do 4. junija t. l. na Pokrajinski odbor AFŽ v Celovcu, Salmstrasse 6. Priloženi morajo biti naslednji dokumenti.

1. krstni list,
2. domovinski list,
3. potrdilo bivališča (Aufenthaltsbescheinigung),
4. zdravniško izpričevalo in
5. izjava staršev, ki mora biti potrjena od občine.

Otroke bomo delili v dve skupini. Otrokom, katerim zdravnik priporoča morje, gredo v Sušak, ostali v Tolmin.

Antifašistična fronta žena Pokrajinski odbor

Sprejemni izpiti na realni gimnaziji in realki v Celovcu Marijanišče, Völkermarkterstrasse 36

Sprejemni izpiti v prvi razred realne gimnazije (angleško od prvega, latinsko od tretjega in slovensko od petega razreda) in realke (angleško od prvega, italijansko ali latinsko od petega razreda, tudi za dekleta) bodo v sredo, dne 14. junija 1950.

Prijave, ustmene ali pismene, sprejemajo do 10. junija v pisarni ravnateljstva v Marijanišču, Völkermarkterstrasse 36, pritličje, soba 24. Predložiti je treba krstni in domovinski list in poleg tega morajo ljudske žole poslati na ravnateljstvo popis učenca. Pismene prošnje morajo biti kolkovane s kolekom za 4 šilinge.

Učenci se morajo oglasiti k izpitu 14. junija ob 8. uri v dvorani za risanje in s seboj prinesiti potrebščine za pisanje.

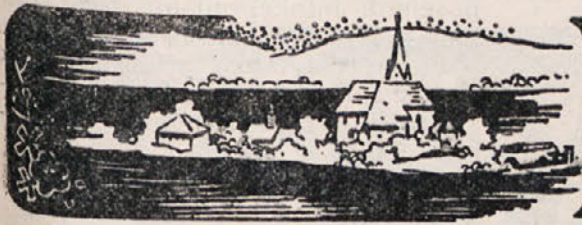
Nedeljski železniški povratni vozni listki po znižani ceni

Glavna direkcija avstrijskih zveznih železnic objavlja, da bodo s 26. majem 1950 uvedli nedeljske in prazniške povratne vozne karte po 25 % znižani ceni v razdalji do 120 km. Ti povratni vozni listki so veljavni od 0.00 ure dva dneva pred nedeljo in praznikom do 24. ure dneva po nedelji ali prazniku. Vožnjo tja je treba končati najpozneje ob 24. uri nedelje ali praznika, vožnjo nazaj pa je mogoče najprej nastopiti ob 0.00 uri nedelje ali praznika. V ostalem bodo, kakor doslej, izdajali za vožnje od kolodvorov deželnih glavnih mest, kakor tudi iz Beljaka do vseh kolodvorov v razdalji do 120 km in obratno povratne vozne listke s 25 % znižano voznino, ki so veljavni šest dni.

Zakaj imate denar od prodaje lesa in živine še vedno doma?

Ali ne veste, da ga spet lahko prinesete v našo Hranilnico in posojilnico?

Danes še ne donaša visokih obresti, nekaj se ih pa le nabere!

Po naši zemlji

Hrabrim borcem, padlim v Borovljah, večna slava!

Borovlje. — Dne 12. maja t. l. je minulo pet let, ko so SS-ovci s pomočjo svojih belogardističnih in drugih hlapcev že po brezpogojni kapitulaciji tisočletnega nemškega „rajha“ v svojem obupu in zablodi napadli že osvobojene Borovlje. Podivjane tolpe so bile v veliki premoči in imajo na vesti, da je morala partizanska narodnoosvobodilna vojska žrtvovati osemdeset svojih najboljših tovarišev, ki so morali pustiti svoja življenja. Osemdeset mladih nadbudnih junakov je poškrbilo s svojo srčno krvjo mučeniško koroško slovensko zemljo. Osemindeset teh junakov počiva na pokopališču v Borovljah.

Gomila dragocenih žrtev v Borovljah je vedno skrbno negovana. Naše vrle žene skrbijo, da je grob vedno lep in okusno okrašen. Še

se pa najdejo tudi ljudje, ki jim je ta partizanski grob osovražen, ker jim vzbuja težko in slabo vest, a tem bolj se zaveda naše ljudstvo, kaj je svojim žrtvam dolžno, in naše žene obsipajo grob s cvetjem, ki vzbuja pozornost. Tako je tudi zdaj ob petletnici ta prostor kakor sama cvetoča greda.

Okrajni odbor DFDL se zahvaljuje tovarišicam, ki se zavedajo dolžnosti in tako vzorno negujejo partizanski grob. Pozivamo pa tudi žene v Selah, Šmarjeti, Št. Janžu in Svečah, da z enako vneto oskrbujejo partizanske grobove.

Vedno mora v nas živeti partizanska misel in borbenost in nas spremljati v današnji, čeprav drugačni, borbi za pravice našega delavca in kmeta.

Bruno

jamo samo en primer izmed mnogih, ki bi jih lahko našli. Dne 5. maja se je nahajala Leni doma in ko je hotela iz svoje sobe, je bilo pred vratmi nakopičenega vse polno starega pohištva, da se je komaj prebrinila skozi. Ozadje sovraštva do Čarman Lenije pa je v tem, ker je ona zavedna našinka, prihaja na naše sestanke in sodeluje v naših organizacijah. In še tole: v isti hiši stanuje neki bivši nacist, ki se je pri občinskih volitvah pokazal kot vnet VdU-jevec in nastopil kot kandidat v Borovljah. Ta se šopiri in preganja Čarmanovo. Ker je po zakonu ne morejo pregnati iz stanovanja, se poslužujejo takih metod in ji povzročajo vse mogoče neprijetnosti.

Pričakujemo, da bo boroveljska občina, kot stanovanski urad, ukrenila potrebno, da bo takšno nezno stanje prenehalo.

Kotmara ves. V nedeljo, dne 7. maja t. l. nam je Slovensko prosvetno društvo „Gorjanci“ priredilo prav lep in posrežen družabni popoldne. Prosvetaši in mladina smo se zbrali pri Žmuku na Plešivcu, kjer nas je podpredsednik prosvetnega društva s kratkim nagovorom prav iskreno pozdravil. Nato se je menjaval pester spored. Najprej nam je tov. Milka priredila lutkovno predstavo. Nastop je bil za nas vse nekaj novega, zato smo potek z zanimanjem spremljali, prav posebno pa so bili navdušeni naši najmlajši. Po lutkovni predstavi smo videli dve kratki igri. Potem je bilo nekaj fizkulture in naši mladinci so pokazali, kako dobro že znajo boksati. Kot vložek med posameznimi točkami je prepeval naše pesmi pevski zbor in kakor povsod je lepo petje tudi na tej priložnosti dvignilo dobro razpoloženje.

Ko je začelo deževati smo se pa podali pod Žmukovo streho, kjer je bila godba, in se je razvila nepriljena tovariška prosta zabava, ki je trajala v večerne ure. Bil je lep, domač popoldne in le želimo, da bi nam prosvetno društvo spet kaj priredilo.

Koml. Dne 3. maja t. l. je pri Kurniku na Komlenu izbruhnil požar, domnevajo da iz krušne peči, ter je vse pogorelo, ker je bilo poslopje po večini leseno.

tečajih za vkuhanje sadja, ki jih naj bi bilo čim več. Zdaj delajo na tem, da zberejo čim več interesentk za tovrstne tečaje in da se bo prvi tečaj čimprej pričel.

*

Pa tudi žene v drugih krajih so imele in imajo svoje redne sestanke, na katerih se razgovarjajo o najrazličnejših perečih vprašanjih. Osrednji problem, ki se mu žene trenutno predvsem posvečajo, je letošnja počitniška kolonija okrevanja potrebnih otrok, na katero vabi Rdeči križ Slovenije. Pomagale bodo, da se bo te priložnosti poslužilo čim več otrok. Da bodo dejansko okrevali, so nam porok dosedanje počitniške kolonije v Jugoslaviji. Vsi otroci, ki so bili lani in v prejšnjih letih v Jugoslaviji na letovanju, so bili zadovoljni, zadovoljni pa so bili tudi njihovi starši. Saj so našim otrokom v Jugoslaviji nudili vse, kar koli so potrebovali.

Struga — Kapla. Čarman Leni je prisiljena, da stanuje v tuji hiši. Svoje stanovanje ima pri znanem zagriženem šovinistu Herzeletu Francu. Hišni posestnik ji dela vse mogoče neprijetnosti, ker je ne more kar tako potisniti na cesto. Nava-

Št. Jakob v Rožu. Po premieri v Šmihelu so igralci centralnega odra Slovenske prosvetne zveze dne 7. maja t. l. igrali igro „Za pravdo in srce“ v Št. Jakobu v Rožu. Št. Jakobčani in občinstvo iz sosednih vasi so napolnili dvorano pri Šimeju v Narodnem domu. Ta popoldne je bil tudi za nas globok in izreden užitek, ko smo gledali prizore, odlomke iz bojev kmečkega ljudstva za staro pravdo, naših davnih prednikov, ko je mera krivic in trpljenja dosegla vrhunec. Priznati moramo, da so vloge, primeroma težke, v rokah pravih oseb, ker so igralci dobro in doživeto igrali, kar je učinek te zgodovinske drame že povečalo.

Za Slovensko prosvetno zvezo je govoril predsednik, tov. dr. Franci Zwitter. V svojem govoru se je nanašal na zgodovinsko ozadje drame in navajal, da igra spominja na čase Miklove Zale, ko se naši predniki niso borili samo proti Turkom, ampak tudi proti graščakom, ki so jih neusmiljeno izžemali, stiskali in izkoriščali. V zavesti samega sebe in v zaupanju v svoje lastne sile so se naši predniki borili proti tujim izkoriščevalcem. Ta upor, žal, ni uspel, ker ni bil enoten in ni imel pravičnega vodstva. Toda iskra uporne misli ni ugasnila in sledil je punt za puntom za staro pravdo do gigant-ske narodnoosvobodilne borbe, ko je ljudstvo, strnjeno in enotno zmagalo. Slovensko ljudstvo je zmagalo strnjeno in politično enotno pod pravičnim vodstvom. Tudi uspeh borbe Slovencev na Koroškem za svoje pravice je zajamčen le v politično enotni borbi.

Punti slovenskih kmečkih upornikov za golo življenje in svobodo so bili hkrati tudi kulturna borba. Naj govori Ivan Cankar: „Veliko kulturno gibanje so bili kmečki punti v šestnajstem in sedemnajstem stoletju. Vsaka ped svobode, ki si jo pribori ljudstvo, je korak naprej v kulturi. Tisti obupani, v svojem obupu do blaznosti pogumni kmetje, ki so požigali graščine in ki so se upirali cesarski vojski s kosami, cepci in vilami, tisti kmetje, ki so obežali valpte in gnali graščake pred plug niso bili manjši delavci na polju slovenske kulture, nego Trubar in Dalmatin. — Trubar in Dalmatin sta zapisala v knjigo spomenik slavnega svojega dela, puntarski kmetje so ga zapisali v kamenito slovensko zemljo s svojo vročo krvjo. Doletela jih je ista usoda, ki je usoda velike večine kuturnih delavcev: poginili so v sramoti, njih delo pa so pokončali z ognjem in mečem. Nobeno delo ki ga je storil človek v prilog svobode, torej v prilog kulture, ne izgine za vekomaj, ne ogenj ga ne more vekomaj pokončati, ne meč.“

IZ ORGANIZACIJE AFŽ

ANTIFASISTIČNA FRONTA ŽENA

V Železni Kapli so žene na svojem sestanku sklenile, da bodo ta teden okrasile partizanske grobove in jih za stalno prevzele v svojo oskrbo. Tako se bodo vsaj v neki meri oddolžile padlim partizanskim junakom za njihovo veliko žrtev, ki so jo dali v borbi za svobodno življenje nas vseh.

V Št. Janžu v Rožu delajo žene z našimi najmlajšimi — s pionirji. Njihovo delo je pokazalo že kar dobre uspehe. Vedno več pionirjev prihaja in hoče sodelovati. Šentjanški pionirji so nastopili tudi na letošnjem zboru AFŽ v Celovcu in s svojim ubranim petjem in recitacijami pokazali, kaj znajo. Le tako naprej!

Zdaj žene pripravljajo pionirsko prireditve, na kateri bodo naši najmlajši nastopili s pionirsko igro.

V Škofičah so se žene na svojem sestanku pogovarjale predvsem o vprašanjih, ki tičejo gospodinjstva. Ugotovile so potrebo po enodnevnih

KOVARJEV

Miha

V nedeljah grem po navad' v cerkov, najčešče mora bit', pa doma za var'ha. Barba na ostane sama v bajt'. Reče:

„M'ne je strah! K' tolk' aneh tujeh l'di pu sviet' hod'! Rajš' ti doma ostan', bom jaz za te 'nmav požebra!'“

„No, ja! Za me je pa sevieda mine škoda. Saj viem, da komej čakaš, da b' me kak bolš' bik pohunu! Pa na pozab' na očanaš „za tistega, k' se doma na skrinji hara!“

Zadnje liete je pa ries'n tolk' aneha folka prišvo knam, -da me je že sameha včasah 'nmav strah. Sicer žinjam, ka pa mi bo vzev? Barbo? Tisto bi pa jutrš'n den vsak rad zad prnesu, ko b' svojo raglo napustiva. Jas se le bolj tistah bojim, k' se v avtomobilah voz'jo, pa karbod' ponujajo. Če se s takim spečaš, si pohvišn' uhol'fan! Pa reči ed'n, da sviet' na napreduje: v starih časah so rivaži kradli tam bohatam. Po no-

vem pa ta bohat' rivažam kradejo. Jas take dobrot'neke, ki od zgube živijo, vselej kár pred duram' obr'nem.

Pr' gmajnskah volitvah je pa v Našovčah Bedenikov Nantej mov zborovanje. Prav'jo, da je djav, da žinjajo z Avstrije ano mih'no švico nared't. Več tujcev m'nda pride, k' bojo naše jajce, putr pa m'so pojedl'. Adn je pa Nanteju vmies zavpiv: „Gospod, tujcev 'mamo v Avstriji že dost! Mi za vašo švico na bomo švical““.

Jas se takem političnem prepiru rajš' 'zognem. Saj mam'o v Avstriji bodbohazahvalan demarkacijo, to se prav', da vsak deva kar hoče! V nedelah, k' se anbart ubrijem pa spucam, še 'nmav kak časopis pohledam. Še Barba rada pošuža, če je dore vole. Vse vkup je ana zmešnjava, kakor se zdaj sviet' suče, Same kumfarence, da že na viež več,

kir kirha, drži. Pa ta ministr je to reku — pa ta je to djav — in vsi so samo za mir! Stav'm, da se bojo anbart pa za ta mir zvasal', če druj'ga uržaha na bo.

No, zdaj bo minda dobiva Avstrija v Londonu svoj „sanktus“. V'ndar anbart! Da bojo vsaj Korošci vedel' kam provzaprov žlišijo. Zdaj smo ko „bedingte Oesterreicher“, kakor je Finc anem' celovškem gospodu povedu! Za manjšinske pravice menda že hantvajo. Pa, da na bo kdo žinjov, da so te manjšinske pravice za Sovence. Mi naše pravice že 'mamo kar jih 'mamo! Igre so sovenje, sovenj' d'nar, k' ž njim davke pvačujemo je tud' tolk' vreden, k'pa nemški. Če je pa trieba za veličino nemškega rajha sovenjo kri preljal', jo pa tud' za enakovriedno spoznajo. Kapa še več oč'mo? Te manjšinske pravice bojo menda le za Avstrijce zato, k' je tolk' tujcev v Avstriji, k' oč'jo komandirat', da so že domači v manjšini.

Še žinjam, da karbod' viem, to pa nis'm mogu pogruntat, zakaj sta se Tednik pa Kronika vkup sprav'va. Tu s'm morov Barbo na pomoč poklicat'.

„Ti, Barba“, s'm d'jav, „kapa rečeš, zakaj sta se Tednik pa Kronika oženuva?“

„I, no“, reče, „zakaj sma se pa midva uzeva? Teb' je dnarjov zmankov', men pamet'!“

Najhvišniš' tu tud' na bo drgač'! Pa vsehlil ta kronični tednik — al tedensko Kroniko z ona hvaležnostjo berem, ker mi jo zavstno pošiljajo. Jas karbod' prenesem, al' kar je ta Rutarjev Jur kobasov, pa še v ta prvej „hojsetni“ gtevilki, to pa na mor'm za dor' vzet'. Če ad'n tako otrobe veže, na more bit' ta prav' Jur, k' je že davno pod zemljo. Obrnu b' se, če b' vedu, kaj za'n skazmojstr si je njegovo pošteno firmo sposodu. Da b' an koroški Sovenc po petah lietah še tisti rajhovski latajn miešov, se bol mav' šika. Če je ž' sam na trpljenje pozabu, naj se mu saj papir sr'ip', da ga na bo s tako nesvanostjo martrov. Nič na rečem, samo prav'm: če se ta „posil' Jur“ na bo bolš' ckle davat nauču, bojo vsi bravci na kurjeh učiesah zbolel'!

To vam želi in vas pozdravlja

K. M.

Skriti zakladi na dnu morja

Odkar se je človek naučil pluti, leže po vseh morjih raztreseni potopljeni zakladi. Samo ob obalah Severne Amerike leže ogromna bogastva, vredna okrog 150.000.000 dolarjev. Mnogi so sanjali, kako bi dvignili iz morskih globin te bajne zaklade, ki so tam zakopani že desetletja, celo stoletja, ali zelo redkim se je iskanje posrečilo.

Znani graditelj moderne podmornice Simon Lake, je s posebno podmornico poizkusil dvigniti iz morja potopljene zaklade, toda podmornica se je pokvarila in sam se je komaj rešil. Po drugi svetovni vojni sta dva bivša vojaka Bud Sharp in William Conway hotela najti mesto, kjer je poizkušal svojo srečo Lake. Toda ona dva nista imela takih priprav kakor jih je imel Lake. Bud Sharp pa hoče na vsak način dvigniti potopljeno bogastvo ladje Delaware, ki se je potopila v juliju 1898, tri milje od Point Pleasanta. Kljub temu, da je Delaware med drugim vozila tudi zlate palice v vrednosti 420 tisoč dolarjev, se ni nihče, razen Lakeja v letu 1936, lotil dviganja. Iskanje mladih vojakov zahteva mnogo časa in mnogo potrpljenja, a Bud je tako gotov uspeha, da se je odrekal avtomobilu, samo da bi lahko kupil potrebno opremo. Spomladi 1949 sta bila pripravljena, vzela sta v najem staro ribiško ladjo in začela z delom.

Ko se je Sharp prvič potopil v morje, je zadel na železno blagajno, ki je bila do polovice zakopana v pesek. Toda ladijski škripec ni bil dovolj močan, da bi dvignil tako težo. Sharp je hotel prebiti steno železne skrinje, a mu je čas potekel in se je moral dvigniti. Iskalca sta si nato preskrbela škripec, ki bi lahko dvignil celo tono, pa tudi ta poskus jima ni uspel, našla sta samo nekaj razbitin iz bronu, nekaj drobnarij, a niti ene zlate palice. Iskalca pa up še ni splahnel in trdno verujeta, da bosta četudi čez dve ali tri leta lastnika bogatih zakladov.

Težkoče, na katere so naleteli iskalci potopljenih bogastev Delaware, ne prizanašajo nobenim držnim možem, ki si hočejo prilastiti skrivnostnih zakladov. Največje zapreke jim dela vreme. Morje mora biti mirno, ne sme biti najmanjšega vetra, ki sicer z valovanjem morja moti gledanje pod morsko gladino.

Najbolj primeren čas je tja od meseca maja pa do septembra. Ob drugih letnih časih je vreme neugodno in svetloba v morskih globinah zelo neznačajna ali pa je sploh ni. Tudi potapljačeva obleka zelo ovira dolgotrajno iskanje.

Zlate palice z ladje Delaware pa so samo delček ogromnih bogastev, ki leže raztresena ob ameriški obali in ostalih morjih sveta.

Leta 1914 se je potopila Merida, ladja družbe World Line, ki je nosila tone srebrnih palic in milijone zlatih dolarjev, last nekega odstavljene mehiškega predsednika, poleg tega pa je imela na krovu skrinje draguljev. Vse potopljeno blago so ocenili na 5 milijonov dolarjev. Merida leži pregloboko zato se iskanje zlata ni posrečilo priti do nje.

Bo že kar celo stoletje, odkar so razni podjetneži pričeli iskati razbito angleško fregato Hussar. Leta 1780 je ta ladja zadela ob pečino in se potopila na kraju, ki se danes imenuje Hell Gate pri New Yorku. Ladja je nosila zlato, vredno 8 milijonov dolarjev. Tudi znani Simon Lake je hotel priti do tega zaklada, a se mu ni posrečilo najti bogastvo, ki je ostalo samo up vseh podjetnih iskalcev.

Angleška ladja De Braad se je z bogastvom 15 milijonov dolarjev potopila v letu 1798 v bližini Lewesara. Don Carlos II. je trčil ob koralni otok pri Baia di Matanzas pri Kubi v novembru 1812, prevažal je dva milijona dolarjev, v srebru, zlatu in bakru. V istih vodah je neko holandsko brodovje zadelo ob 15 španskih

ladij, polnih zlatih in srebrnih zakladov. Holanci so zaplenili le del bogastva, vrednega devet milijonov dolarjev, vse ostalo pa, so Španci raje potopili, kakor da bi prepustili zaklad sovražniku.

V morju pri Floridi leži španska ladja Santa Rosa, ki skriva v sebi vrednost 30 milijonov dolarjev v zlatu, katerega so zaplenili Španci Astekom.

Največjo vrednost vseh znanih zakladov, ki so zakopani v morskih globinah, pa ima piratska ladja, potopljena približno 40 milj od Pensacole. Njeno bogastvo vrednotijo na 76 milijonov dolarjev in kdo ve za vse one zaklade, ki so jih pirati Jerana Lafitteja skrivali v močvirjih Lavace v Neches Riversu in Matagordi Bay v Texasu?

Avgusta 1901 je zadel ob neko čer parnik Islander in se potopil 15 milj od Juneana. Ko so hoteli rešiti velike vrednosti zlata, se je ladijsko ogrodje zlomilo in vse zlato se je usulo v morje.

Zaradi goste megle je leta 1909 trčil italijanski parnik Florida ob parnik Republic, ki se je takoj pogreznil v globino kamor se je izgubila tudi velika železna blagajna s 3 milijoni dolarjev. Blizu obale Severne Amerike, v Baida di Vigo, leže na dnu zakladi 16 španskih ladij, ki so se potopile v bitki 1702. Njihovo vrednost cenijo na 150 milijonov dolarjev.

Toliko je do danes znanih imen ladij, zakopanih v morskih globinah, da bi zakladi pošli. Saj jih je na milijone, ki čakajo drzne iskalce.

FOTOKERAMIKA

S tem imenom zaznamujemo posebno panogo fotografije, ki se peča s tem, da vnaša fotografske posnetke osteklenino (glazuro), s katero so prekriti keramični ali pa kovinski izdelki.

Ta postopek je prvi praktično uporabljal leta 1855 Lafond de Camarsac. Prvotni način so sicer sčasoma nekoliko spremenili, vendar se pa dandanes že vedno vsi postopki nanj opirajo. Vse te postopke lahko delimo na štiri skupine: v postopek s prahom, substitucijski postopek, postopek s pigmentom ter v fo-

tomehanske postopke. Oglejmo si predvsem prvi postopek, s prahom, ki si ga je zamislil Lafond de Camarsac.

Osnova je naslednja: vodna raztopina arabskega gumija, glukoze, dekstrina ter drugih lepljivih snovi izgubi lepilno zmožnost, če jo z amonijevim bikromatom izpostavimo svetlobi. S to mešanico namažemo stekleno ploščo. Oni deli, ki niso bili osvetljeni, obdrže lepljivost. Zato lahko pridržimo nek poseben prah, s katerim posujemo osvetljeno površino. Ti praški sestojijo iz snovi, ki

tvorijo v vročini osteklenilno, ter iz posebnih fotokeramičnih barv. Čim bolj je bila površina osvetljena, tem manj praška lahko pridržijo prvotno lepilo. Tako dobi vse odtenke od najsvetlejših pa do najtemnejših barvnih tonov.

Ker najbrž marsikoga delovni postopek zanima, ga bomo v kratkem razložili. Stekleno ploščo moramo očistiti, da odstranimo vse maščobe. Ko je ta ploščica posušena, jo namažemo z lepilno emulzijo. Ta je lahko n. pr. iz 100 delov vode, 5 delov arabskega gumija, 8 delov sladkorja ter 10 delov amonijevega bikromata. To je osnovna mešanica, ki jo lahko vsak proizvajalec pripravi po svojih izkušnjah. Z enakomernim ogrevanjem osušimo ploščo, ki je prevlečena s to lepilno emulzijo. Na ploščico damo sedaj fotografski diapozitiv ter jo osvetlimo. Osvetlitev traja lahko od 2 do 10 minut. Med osvetljevanjem se spremene lepilne lastnosti emulzije, s katero je ploščica prevlečena. S čopičem nanesemo sedaj na to ploščico upraženo osteklenino. Ta se popolnoma prilepi le na one dele, na katere ni učinkovala svetloba. Zatem prevlečemo posuto ploščico s kolodijem, v katerem je nekaj kapljic ricinusovega olja, potem ploščico večkrat izperemo z vodo. Izprano ploščo vložimo v kopal 10 odstotne žveplene kisline, v kateri se od steklene ploščice odloži film. Tega izperemo najprej z 10 odstotno solitrno kislino, nato pa ga vložimo v kopal, ki je pripravljena iz raztopine 5 delov boraksa in šest delov natrijevega klorida (čiste jedilne soli) v 1000 delih vode. Po desetih minutah damo ta film na predmet, na katerega vžgemo fotografijo. To je lahko ploščica iz majolike, porcelana ali pa kovine. Film krepko pritismo na to ploščico s svilenim papirjem, da se prepričamo, nastanek zračnih mehurčkov. Končno žgemo porcelansko (majolično, kovinsko) ploščico s filmom v električni žarilni pečici pri 850 stopinjah Celzija.

Vsekakor je bolje, da uporabljamo močne fotografske posnetke, ker ti pri žganju vedno nekoliko oslabe.

Opisali smo le osnovo fotokeramike. Prvi poskus običajno nikoli ne uspe.

Čim več poskusov napravimo in čim dalj časa se bavimo s tem poklicem tem več si bomo pridobili izkušenj, ki nas bodo vodile k popolnemu uspehu.

91

„In katero nam svetuješ?“ je zahteval pobaral najemnik Kazimir.

„Pojdimo se posvetovat k stranki...“

Te Nicnarjeve besede so napravile silen vtis na prisotne. Skoraj vsa izba se je zganila, kot bi se šele zdaj spomnila svoje povezanosti s stranko. Nicnar je bil pred nekaj meseci več kot polovico Jazbine vpisal v socialno demokratsko stranko in vsi so plačali prispevke za pol leta naprej!

„Da, k stranki pojdimo! Zakaj smo pa člani!“

Nicnar pa je dalje razlagal:

„Stranka ima danes velik vpliv in tudi svoje advokate, ki zastoj dajejo nasvete in zastoj branijo člana pred oblastjo.“

Na Naraglavov predlog so soglasno sklenili, da pojdejo k stranki

Nicnar, Kopišar in Verhūn in sicer takoj prihodnji dan.

Ob koncu se je nenadoma oglasil Smerдох, ki je doslej molčal:

„Kaj, ko bi šli tudi k župniku? Pri gerentu smo že bili a pri župniku ne. Duhovniki imajo pa sedaj velik vpliv pri vladi.“

„To je pameten nasvet!“ so pritrdili Kopišar, Verhūn, Karpuh in še mnogi drugi.

Zbrana Jazbina je kratko pomislila. Prvi se je znašel Naraglav.

„Dobro, tudi to je dobro! Duhovniki imajo velik vpliv. In naš župnik se ni mogel z nadgozdarjem Dudašem, ki ga je hotel kot srbofila spraviti v zapor. Zdaj se mu župnik lahko maščuje!“

Tudi Nicnar je bil za ta predlog.

„Pojdimo k župniku in k stranki! K obema! Več ljudi več ve. Kaj pravi vi?“

„Mi smo za to!“

Tu se je spet zaslišal suhi glas stare Kopišarke iz kamrice: stari ljudje: boj se birača in duhovnika...“

Jazbina se je spogledala in zavladalo je mučno razpoloženje. Staro Kopišarko je pred kratkim previdel isti duhovnik, o katerem je zdaj tako govorila.

Suhi glas pa je, kot bi slutil, kaj se godi v srcih zbrane Jazbine, nadaljeval:

„Še enkrat pravim, da je dobro, ako, vse poskusite. Birič in duhovnik sta dva različna strahova in pred vsakim se je treba varovati na svoj način.“

„Mati!“ je tedaj spregovoril sin, „mali, ne bojte se, mi se ne bomo dali nikomur prevariti!“

Jazbina je sklenila naj gre delegacija k stranki in tudi k župniku; Smerдох in Naraglava, ki sta bila oba dobra z njim, so izbrali za nova člana delegacije, ki je štela zdaj pet oseb.

Ura je bila polnoči, ko je soseska zapustila Kopišarjev dom.

Župnik je imel navado zgodaj maščevati, zato so Jazbinci, ki so hoteli biti pri maši že zato, da bi se župniku ne zamerili, zamudili pol opravila. Ko so po maši potrkali na farni urad, so bili široko in prijazno sprejeti. Župnik jim ni dal razumeti tega, da je Jazbina slabo zapisana v farovških bukvah.

„Kaj pa je vas prignalo?“ je pozdravljaj župnik in posadil obiskovalce po stolec.

Besedo je imel Smerдох.

„Gospod župnik, slišali smo, da se bo nadgozdar Dudaš vrnil.“

Župnik Plahuta je srebral črno kavo z rumom. Debelo jih je pogledal, a na obrazu se mu je poznalo, kako ga je vznejevoljilo ime Dudaš.

„Ali ste zato prišli? — Nisem še čul, da bi se ta prevzetnež vrnil...“

Potem je vsakega posebej pogledal s svojimi drobnimi očmi, vedoč, da imajo obiskovalci kaj drugega na srcu, a še nočejo na dan.

Smerдох je nadaljeval:

„Nam ni vseeno, če bi se ta baharitnež vrnil in čudno se nam zdi, da bi mu Jugoslavija kaj takega dovolila!“

Jazbinci so bili z vtisom, ki so ga izzvali pri župniku, zadovoljni zato so odlašali z zadevo, ki jih je prignala sem.

(Dalje)

Izdajatelj, lastnik in založnik lista: Dr. Franc Petek, Vellkovec. Uredništvo in uprava: Celovec, Gasometergasse 10, telefon 1624/4. Za vsebino odgovarja: France Košutnik. Tiskar: Robitschek & Co., Wien VIII., Hernalsergürtel 20. — Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Klagenfurt 2, Postschließfach 17.